

Studentmobilitet

Studenternas rörlighet över Sveriges gräns har ökat betydligt under de senaste femton åren. Fler svenska studenter studerar utomlands och fler studenter från andra länder kommer till Sverige för att studera.

UNDER LÄSÅRET 2005/06 studerade över 26 000 svenska studenter utomlands med studiestöd från Centrala studie-stödsnämnden (CSN). Detta antal har legat på samma nivå sedan 1997/98. Antalet inresande studenter till Sverige har mer än fördubblats under samma period, och läsåret 2005/06 var det knappt 26 000 studenter från andra länder som studerade i grundläggande högskoleutbildning i Sverige. Sammantaget innebär detta att antalet inresande studenter numera är lika stort som antalet utresande.

Tre år av minskat utresande

Under läsåret 2005/06 hade över 26 000 svenska studenter studiemedel för studier i grundläggande högskoleutbildning utomlands. Det var tre procent färre än året innan. Närmare 20 000 av dessa svenskar studerade vid universitet eller högskolor utomlands på egen hand, det vill säga de ordnade själva sina studier utomlands. Därtill kommer drygt 6 000 som reste ut inom ramen för utbytesprogram, det vill säga utbyte som organiserades av det lärosäte vid vilket de studerade. Uppgifterna avser antalet studenter som fått studiemedel för utlandsstudier från CSN.

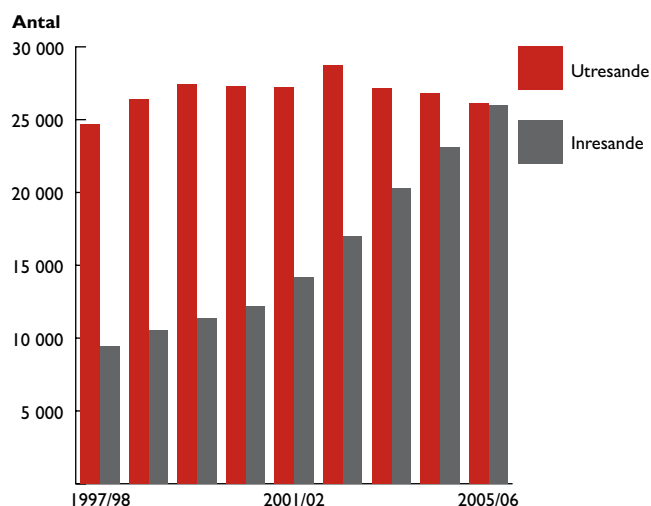
Från 1989 – när möjligheten att få studiemedel för studier utomlands öppnades – till 2002/03 har antalet som studerar utomlands på egen hand ökat kraftigt. Under denna period ökade antalet med över 20 000 personer.

Under de senaste läsåren har antalet utlandsstuderande på egen hand minskat. Nedgången har också varit relativt stor sedan toppåret 2002/03, minus tretton procent. Det beror främst på att färre åker utomlands för att läsa kortare förberedande språkkurser. Men även antalet som reser ut inom ramen för ett utbytesprogram har minskat, minus fem procent det senaste läsåret.

Australien tappar, Danmark och Asien ökar

Det vanligaste är att utlandsstudierna för de svenska utresande studenterna sker i något land i Europa. Två av tre utresande studerar i Europa, främst i Storbritannien, Spanien och Danmark. Allt fler väljer dock att studera i Asien. Över 1 300 studerade i Asien läsåret 2005/06, vilket är tre gånger fler än läsåret 2001/02, då cirka 400 studerade där. Det innebär att Asiens andel av de utlandsstuderande växt och numera uppgår till fem procent.

Storbritannien och USA är de enskilt största mottagarländerna. De tar emot knappt 20 respektive knappt 15 procent

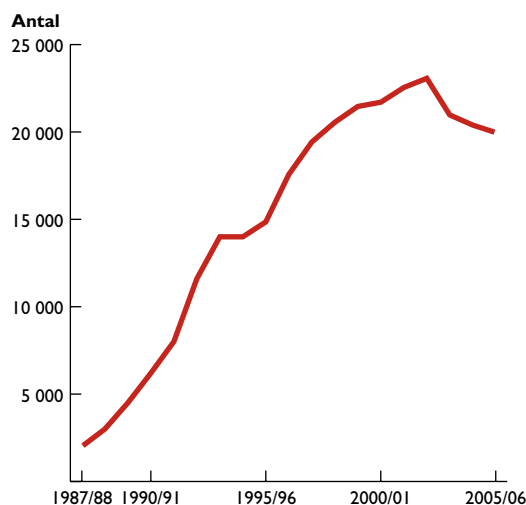

In- och utresande studenter. Antalet studenter som kommer till Sverige för att studera är nu lika stort som antalet svenskar som åker utomlands för att studera. Nära 26 000 studenter från andra länder studerade i Sverige läsåret 2005/06. Antalet har mer än fördubblats på tio år.

av samtliga utresande. Ytterligare knappt 40 procent väljer Spanien, Australien, Danmark, Frankrike och Tyskland. Sju länder tar således emot omkring 70 procent av dem som reser ut.

Studenternas val av länder har förändrats över tid. Till Australien tiodubblades antalet utlandsstuderande mellan 1995/96 och 2003/04, från 300 till drygt 3 000. Därefter har antalet minskat och 2005/06 var antalet utresande till Australien omkring 2 200.

Även Danmark, Polen, Kina och Japan tar emot betydligt fler svenska studenter än tidigare. Särskilt stor har ökningen varit till Danmark, som numera är det femte mest populära landet. Dit åkte omkring 1 800 svenskar 2005/06, varav närmare 650 för att studera till läkare. Att Polen väljs av allt fler svenska studenter hänger också ihop med läkarutbildning.

Utlandsstuderande på egen hand (free movers). Från det att studiemedelsreglerna ändrades 1989 ökade antalet utresande studenter med studiemedel varje år fram till 2002/03. Under de senaste läsåren har dock antalet utresande minskat och mellan 2004/05 och 2005/06 var nedgången 2 procent.

Av de 370 som valde Polen 2005/06 – 150 fler än läsåret innan – studerade 265 på läkarutbildningen.

Antalet utresande har minskat till en del länder. Exempelvis var antalet utresande till USA som högst 6 000 personer läsåret 1997/98. Därefter har antalet utresande minskat för varje år till och med 2003/04, men under de senaste två läsåren har minskningen upphört och antalet utresande till USA har stabiliserats kring 3 900 personer.

Under senare tid har antalet utresande svenskar minskat till de stora mottagarländerna i Europa. Till Storbritannien, Spanien, Frankrike och Italien sjönk antalet utresande med omkring tio procent det senaste året. Eftersom Europa totalt sett har bibehållit sin andel av de utresande, betyder minskningen att svenskarna i större utsträckning väljer andra länder i Europa.

Utländsk läkarutbildning lockar

De flesta av dem som studerar utomlands läser en eller ett par terminer som en del i en utbildning vid ett svenskt lärosäte. Allt fler skaffar sig dock hela eller större delen av sin utbildning utomlands. Ett tecken på detta är att andelen av samtliga utlandsstuderande som varit utomlands sex terminer eller mer ökat från 13 till 16 procent mellan 2000/01 och 2005/06.

Antalet som studerar utomlands har särskilt ökat på utbildningar till vilka det i Sverige är stor konkurrens om platserna. Exempelvis har antalet som studerar till läkare utomlands ökat från 600 till över 1 400 bara sedan läsåret 2001/02. De senaste fyra läsåren har även antalet veterinärstuderande utomlands ökat, från 100 till 260.

Knappt hälften av dem som har studiemedel för studier utomlands är nybörjare, det vill säga studerar utomlands för första gången. De utlandsstuderande är också unga, tre av fyra är högst 25 år gamla.

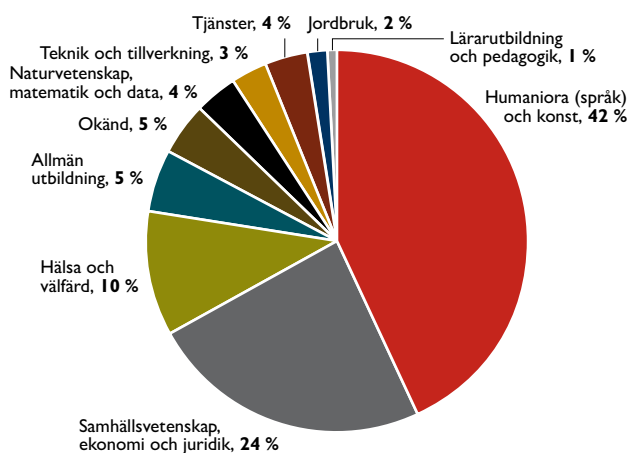
Under de senaste läsåren har ungefär 10 000 personer per år, yngre än 26 år, studerat utomlands för första gången. Nästan alla dessa kommer att studera i Sverige efter sin utlandsvistelse. Eftersom antalet nya studenter i Sverige yngre än 26 år är ungefär 50 000 per läsår, innebär detta att uppskattningsvis en av fem högskolenybörjare under 26 år har studerat utomlands.

Det största ämnesområdet för dem som reser ut på egen hand är fortfarande humaniora – här är språkstudier en stor del – och konst. Nästan hälften studerade humaniora eller konst läsåret 2005/06. Därefter följer området samhälls-

Land	Samtliga utlandsstuderande	därav inom utbytesprogram
Danmark	1 759	129
Finland	219	45
Island	52	38
Norge	598	80
Norden	2 628	292
Belgien	119	81
Frankrike	1 751	509
Grekland	124	24
Irland	211	56
Italien	1 106	270
Malta	167	4
Nederländerna	384	239
Polen	370	36
Portugal	55	27
Rumänien	58	3
Ryssland	144	25
Schweiz	439	221
Spanien	2 548	415
Storbritannien	4 798	536
Tjeckien	107	48
Tyskland	1 335	785
Ungern	285	25
Österrike	343	247
Övriga Europa	159	29
Europa utom Norden	14 503	3 580
Egypten	35	
Sydafrika	117	73
Övriga Afrika	51	33
Afrika	203	106
Kanada	431	254
Mexiko	89	77
USA	3 913	617
Övriga Nord- och mellanamerika	42	12
Nord- och mellanamerika	4 475	960
Argentina	108	58
Brasilien	33	15
Chile	238	58
Uruguay	54	4
Övriga Sydamerika	61	26
Sydamerika	494	161
Hong Kong	109	96
Japan	367	183
Kina	317	39
Singapore	132	110
Thailand	84	32
Övriga Asien	325	118
Asien	1 334	578
Australien	2 244	403
Nya Zeeland	236	71
Oceanien	2 480	474
Totalt	26 117	6 151

Antalet som studerade utomlands med studiemedel 2005/06. Två av tre utlandsstuderande svenskar studerar i Europa. Storbritannien är det enskilt största mottagarlandet. Dit åker närmare en femtedel av alla utlandsstuderande. För utbytesstudenter är Tyskland det största mottagarlandet. Dit åker var åttonde utbytesstudent.

Källa: CSN

Ämnesområden för free movers läsåret 2005/06. Nästan hälften av dem som studerade i andra länder läste humaniora (språk) och konst. Knappt en fjärdedel läste samhällsvetenskap, ekonomi och juridik.

Källa: CSN

vetenskap, ekonomi och juridik med 24 procent. Därefter kommer medicin och vård – främst till följd av att allt fler studerar till läkare utomlands. Andelen studerande inom medicin och vård har fördubblats sedan 2001/02 och var tionde som studerade utomlands på egen hand studerade inom detta ämnesområde 2005/06. Andelen studerande inom övriga sju ämnesområden låg på några få procentenheter vardera.

På samma sätt som när det gäller grundläggande högskoleutbildning inom Sverige är det fler kvinnor än män som väljer att studera utomlands. Lsåret 2005/06 var 61 procent av de utlandsstuderande kvinnor och 39 procent män. Det motsvarar könsfördelningen i studentpopulationen totalt sett.

Erasmusprogrammet står för hälften av utbytet

Lsåret 2005/06 reste närmare 6 200 studenter ut inom någon form av utbytesprogram organiserat av ett svenskt lärosäte som en del i utbildningen. Störst är det europeiska utbytesprogrammet Erasmus. Internationella programkontoret för utbildningsområdet (IPK) samordnar det svenska deltagandet i detta utbytesprogram.

Erasmusprogrammet svarar för knappt hälften av det totala utbytet inom program, men de flesta svenska högskolor och universitet har också avtal med högskolor och universitet i andra länder. Den andra hälften av programutbytet sker via den senare sortens avtal. Dessutom finns Nordplus som är ett utbytesprogram avsett för studenter och lärare inom

högre utbildning i Norden. Under läsåret 2005/06 studerade drygt 200 personer med studiemedel inom detta program.

Inom det europeiska Erasmusprogrammet åker de flesta svenska studenterna till Storbritannien, Frankrike, Tyskland eller Spanien. I andra utbytesprogram studerar många i Australien och USA.

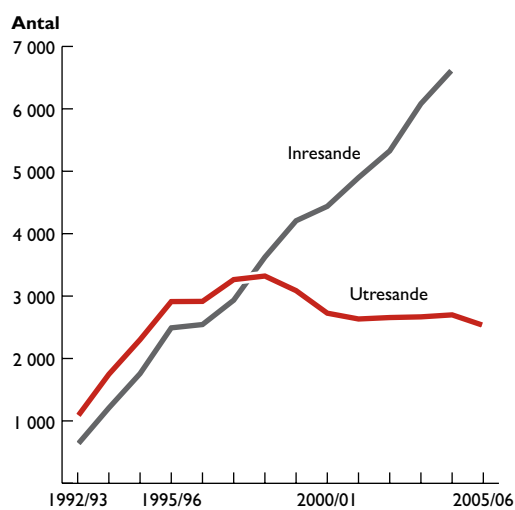
Inom Erasmusprogrammet handlar en stor del av utbytet om studier i företagsekonomi. Under 2005/06 skedde omkring en tredjedel av utbytet inom detta ämnesområde. Därefter följer samhällsvetenskap, teknologi, juridik och numera också medicin med 7–14 procent vardera. För övriga elva ämnesområden varierar andelarna mellan en och fem procent.

Utlandsstudier vanligast bland arkitekter

Av de 53 000 som examinerades 2005/06 hade i genomsnitt 13 procent studerat utomlands inom en sexårsperiod innan examen. Skillnaderna är stora mellan olika examensgrupper.

Högst andel som studerat utomlands återfinns bland examinerade arkitekter, 43 procent. Därefter kommer de med juris kandidatexamen med 39 procent och de med generell examen i ekonomi, det vill säga kandidat- eller magisterexamen med inriktning mot ekonomi, med 30 procent.

I övrigt ligger många examensgrupper i intervallet 10–30 procent, exempelvis de stora examensgrupperna civilingenjörer och läkare. Många av de examinerade med en generell

Ut- och inresande Erasmusstudenter från respektive till Sverige. Erasmusstudenterna utgör knappt hälften av alla studenter som deltar i någon form av organiserat utbytesprogram under ett läsår.

Källa: Internationella programkontoret för utbildningsområdet.

	Andel (%) studerat utomlands	Antal exami- nerade
Juridik och samhällsvetenskap		
Juris kandidat	39,0	1 052
Magister-/kandidatexamen, inriktning ekonomi	30,4	5 447
Magisterexamen med ämnesdjup (exkl. inriktning ekonomi)	19,1	2 856
Kandidatexamen (exkl. inriktning ekonomi)	13,0	3 110
Socionom	7,0	1 685
Totalt juridik och samhällsvetenskap	20,5	15 762
Konstnärligt område		
Konstnärlig högskoleexamen musik	23,9	113
Kandidatexamen	20,3	202
Magisterexamen med ämnesdjup	18,5	178
Konstnärlig högskoleexamen. scen och medier	6,6	91
Totalt konstnärligt område	16,4	798
Teknik		
Arkitekt	42,9	140
Civilingenjör	24,1	4 659
Högskoleingenjör	6,5	2 327
Totalt teknik	15,4	9 732
Humaniora och teologi		
Kandidatexamen	19,8	1 431
Magisterexamen med ämnesdjup	11,3	1 179
Teologie kandidat	4,5	133
Totalt humaniora och teologi	15,1	3 013
Medicin och odontologi		
Läkare	18,1	841
Magisterexamen med ämnesdjup	14,3	252
Tandläkare	9,0	211
Psykiater	0,0	220
Totalt medicin och odontologi	12,8	1 823
Lant- och skogsbruk		
Agronom	20,0	95
Totalt lant- och skogsbruk	12,2	384
Naturvetenskap		
Magisterexamen med ämnesdjup	12,8	1 502
Apotekare	9,7	207
Kandidatexamen	6,5	321
Receptarie	2,5	275
Totalt naturvetenskap	10,5	2 423
Vård och omsorg		
Biomedicinsk analytiker	9,6	240
Sjukgymnast	9,3	514
Sjuksköterska	6,0	4 535
Arbetssterapeut	4,8	440
Specialistsjuksköterska	2,9	1 454
Social omsorg	1,3	304
Totalt vård och omsorg	5,1	9 543
Undervisning		
Lärarexamen	3,7	8 570
Specialpedagog	0,3	665
Totalt undervisning	3,4	9 453
Övrigt		
Totalt övrigt	15,7	51
Totalt	12,6	52 982

Andel som studerat utomlands av examinerade läsåret 2005/06. I genomsnitt har 12,6 procent av alla examinerade 2005/06 studerat utomlands, men det är stora skillnader mellan olika grupper av examinerade. Exempelvis har mer än 40 procent av arkitekterna och nästan lika hög andel av juristerna studerat utomlands, medan andelen utlandsstuderande bland de examinerade inom vård- och omsorgsområdet respektive undervisningsområdet är betydligt lägre.

examen (exklusive inriktning mot ekonomi), återfinns också i detta intervall.

Väsentligt lägre andel har utlandsstuderat i de stora grupperna av examinerade inom vård- och omsorgsområdet samt inom undervisningsområdet, 5,1 respektive 3,4 procent. Delvis påverkas dessa områden av att många examineras från påbyggnadsutbildningar.

Ålder har också stor betydelse för benägenheten att studera utomlands. Yngre studenter studerar utomlands i större utsträckning än äldre. Av examinerade 2005/06 hade var fjärde 25-åring utlandsstuderat, men nästan ingen över 34 år. Eftersom de examinerades ålder skiljer sig åt mellan olika examensgrupper, bidrar det till att andelen utlandsstuderande skiljer sig åt mellan examensgrupperna. Exempelvis var nästan samtliga examinerade civilingenjörer yngre än 35 år, medan närmare 40 procent lärarna var 35 år eller äldre när de tog examen.

Inresande studenter till Sverige

Alltsedan mitten av nittioåret har antalet inresande studenter till Sverige ökat varje år och under läsåret 2005/06 var det nära 26 000 utländska studenter som studerade i grundläggande högskoleutbildning i Sverige. I genomsnitt har ökningstakten varit 14 procent per år, och mellan 2004/05 och 2005/06 ökade antalet inresande studenter med ytterligare 12 procent. Detta innebär att antalet inresande till Sverige numera är lika stort som antalet svenskar som reser ut.

Ökningen innebär också att de inresande studenterna nu utgör en betydligt större andel av samtliga studenter i Sverige än tidigare. Denna andel har ökat från 3,1 till 6,5 procent under de senaste tio åren. Numera är alltså var femtonde student i Sverige en utländsk student.

Av de utländska studenterna i Sverige läsåret 2005/06 hade 15 500 själva ordnat sina studier i Sverige, medan drygt 10 400 kom inom ramen för utbytesprogram, varav merparten via Erasmusprogrammet.

När det gäller dem som ordnade sina studier i Sverige på egen hand har antalet mer än tredubblats under de åtta år som gått sedan 1997/98.

Fler från Asien studerar i Sverige

Av de mer än 15 500 som studerade på egen hand i Sverige läsåret 2005/06 finns uppgift om ursprungsland bara för drygt 10 400. (Eftersom personer från Norden och EU inte

behöver uppehållstillstånd för att resa till Sverige saknas ofta uppgift om land för dessa studenter.)

Av dem som studerade på egen hand i Sverige kom drygt 60 procent från Europa och Norden, inklusive dem som saknar landsuppgift. Ytterligare 26 procent kom från Asien. Det är också från Asien som antalet inresande studenter ökat mest. Numera är det 4 100 från Asien som på egen hand studerar i Sverige, vilket är tio gånger fler än i mitten av nittioalet.

De enskilt största länderna är Finland, Indien, Kina, Pakistan och Norge. Från dessa fem länder kom över 40 procent av dem som studerade på egen hand i Sverige och som har landsuppgift. Jämfört med 2004/05 har antalet inresande ökat särskilt mycket från Pakistan, Nigeria, Kina, Bangladesh och Iran. Från flera av dessa länder har antalet inresande studenter fördubblats under 2005/06.

De inresande studenterna är relativt unga, närmare 80 procent är högst 29 år gamla. Könsfördelningen bland dem som studerar på egen hand i Sverige skiljer sig också från den bland samtliga studerande i Sverige. Av dem som studerar på egen hand i Sverige är en majoritet män, 58 procent, medan andelen män bland samtliga studerande i Sverige är 40 procent.

Ungefär var tionde återfanns i studier på utbildningsprogram, men den vanligaste inriktningen på studierna var fristående kurser inom juridik och samhällsvetenskap. Drygt var fjärde som studerade på egen hand i Sverige återfanns inom detta område. Det näst vanligaste området var teknik. Över en fjärdedel av dem som studerade på egen hand i Sverige återfanns inom teknikområdet, och det kan vara förklaringen till varför männen är överrepresenterade bland dessa studenter.

Mer än 10 000 utbytestudenter

När det gäller inresande studenter via utbytesprogram har antalet mer än fördubblats under de senaste tio åren. Under 2005/06 ökade antalet med fem procent till drygt 10 400. Det innebär att inom utbytesprogrammen är antalet inresande till Sverige ungefär 70 procent större än antalet svenskar som reser ut.

De flesta utbytestudenterna kommer från Europa och Norden, 71 respektive 10 procent av utbytestudenterna 2005/06. Från Nordamerika kom ytterligare 10 procent. Mellan 1997/98 och 2005/06 har andelen inresande utbytestudenter från Asien ökat mest, från drygt två procent till

Ursprungsland	Samtliga inresande studenter	därav inom utbytesprogram
Danmark	305	164
Finland	1 966	661
Island	201	48
Norge	554	175
Norden	3 026	1 048
Belgien	215	194
Estland	109	25
Frankrike	1 489	1 276
Grekland	165	89
Italien	494	410
Litauen	235	160
Nederländerna	531	491
Polen	523	391
Portugal	134	123
Ryssland	309	35
Schweiz	246	204
Spanien	1 035	920
Storbritannien och Nordirland	325	255
Tjeckien	180	165
Turkiet	246	79
Tyskland	2 366	1 998
Ukraina	114	12
Österrike	359	321
Övriga Europa utom Norden	772	294
Europa utom Norden	9 847	7 442
Okänt inom Norden och Europa	5 162	0
Ghana	165	2
Kamerun	247	
Nigeria	341	
Sydafrika	69	50
Övriga Afrika	358	60
Afrika	1 180	112
Bangladesh	372	1
Indien	1 021	36
Iran	369	1
Japan	187	98
Kina	1 116	211
Pakistan	696	4
Singapore	100	86
Sydkorea	105	72
Thailand	138	20
Övriga Asien	595	77
Asien	4 699	606
USA	751	481
Kanada	403	285
Mexiko	233	103
Övriga Nordamerika	42	10
Nord- och mellanamerika	1 429	879
Brasilien	67	19
Övriga Sydamerika	241	70
Sydamerika	308	89
Australien	294	239
Övriga Oceanien	33	22
Oceanien	327	261
Totalt	25 978	10 437

Antalet inresande studenter till Sverige 2005/06. Närmare 70 procent av de inresande studenterna till Sverige kommer från Europa. Tyskland är det enskilt största ursprungslandet. Därifrån kommer nästan en tiondel av alla inresande studenter. Antalet inresande studenter till Sverige är numera två och en halv gånger fler än i mitten av nittioalet. Särskilt stor har antalsökningen varit från Asien, där Kina är det största ursprungslandet. Eftersom vissa inresande studerar både i utbytesprogram och på egen hand under samma läsår är totaluppgiften något större än antalet individer.

	Därav					
	Antal studenter 2005/06	Inresande		Utresande		Mobilitetsindex (andelen in- och utresande studenter), %
		Antal	Andel, %	Antal	Andel, %	
Handelshögskolan i Stockholm	1 651	187	11,3	160	9,7	21,0
Kungl. Tekniska högskolan	17 008	2 681	15,8	492	2,9	18,7
Chalmers tekniska högskola	10 048	1 346	13,4	236	2,3	15,7
Kungl. Musikhögskolan i Stockholm	786	111	14,1	12	1,5	15,6
Blekinge tekniska högskola	6 308	868	13,8	56	0,9	14,6
Högskolan i Jönköping	9 255	842	9,1	471	5,1	14,2
Konstfack	640	53	8,3	31	4,8	13,1
Sveriges lantbruksuniversitet	4 872	490	10,1	93	1,9	12,0
Kungl. Konsthögskolan	251	-	-	-	-	12,0
Lunds universitet	35 399	2 910	8,2	1 059	3,0	11,2
Högskolan Dalarna	8 778	896	10,2	60	0,7	10,9
Linköpings universitet	22 130	1 563	7,1	409	1,8	8,9
Uppsala universitet	30 442	1 942	6,4	743	2,4	8,8
Högskolan i Skövde	5 878	436	7,4	76	1,3	8,7
Sophiahemmet högskola	435	15	3,4	21	4,8	8,3
Växjö universitet	10 844	604	5,6	286	2,6	8,2
Luleå tekniska universitet	11 004	741	6,7	161	1,5	8,2
Karolinska institutet	8 902	513	5,8	183	2,1	7,8
Mälardalens högskola	12 339	839	6,8	89	0,7	7,5
Umeå universitet	23 887	1 312	5,5	278	1,2	6,7
Högskolan i Halmstad	7 773	384	4,9	111	1,4	6,4
Stockholms universitet	33 452	1 560	4,7	531	1,6	6,3
Södertörns högskola	9 178	361	3,9	195	2,1	6,1
Göteborgs universitet	35 576	1 559	4,4	535	1,5	5,9
Högskolan Kristianstad	7 931	412	5,2	47	0,6	5,8
Högskolan i Gävle	10 622	520	4,9	77	0,7	5,6
Högskolan på Gotland	4 163	195	4,7	25	0,6	5,3
Malmö högskola	15 441	551	3,6	194	1,3	4,8
Högskolan i Kalmar	8 774	329	3,7	92	1,1	4,8
Högskolan i Borås	8 466	287	3,4	100	1,2	4,6
Örebro universitet	12 350	395	3,2	153	1,2	4,4
Karlstads universitet	11 982	387	3,2	123	1,0	4,3
Mittuniversitetet	14 814	390	2,6	215	1,5	4,1
Gymnastik- och idrottshögskolan	582	-	-	-	-	4,0
Ersta Sköndal högskola	1 075	30	2,8	12	1,1	3,9
Röda Korsets Högskola	601	-	-	-	-	3,8
Högskolan Väst	6 265	182	2,9	28	0,4	3,4
Dramatiska institutet	1 112	-	-	-	-	3,0
Lärarhögskolan i Stockholm	12 043	242	2,0	48	0,4	2,4
Örebro Teologiska Högskola	311	-	-	-	-	1,9
Teologiska Högskolan, Stockholm	439	-	-	-	-	1,4
Hela riket, netto	389 067	25 341	6,5	7 034	1,8	8,3

Mobilitetsindex per lärosäte 2005/06. Mobilitetsindexet avser andelen mobila studenter (in- och utresande) av samtliga studenter vid lärosätet 2005/06. Mobilitetsindexet för riket var 8,3 procent. Det betyder att av drygt 389 000 studenter i Sverige läsåret 2005/06 var 8,3 procent antingen inresande till Sverige (25 341 studenter) eller utresande (7 034 studenter). Indexet skiljer sig åt mellan lärosätena, mycket beroende på lärosätenas olika utbildningsutbud. Högst index har Handelshögskolan i Stockholm, 21 procent, med så gott som all utbildning inom ekonomi. Väsentligt lägre är indexen för Lärarhögskolan i Stockholm och Röda korsets högskola, omkring 3 procent vardera, två lärosäten som främst ger utbildning inom undervisnings- och vård- och omsorgsområdet. Uppgifter redovisas för lärosäten med fler än 250 registrerade studenter och med minst 5 in- respektive utresande studenter läsåret 2005/06.

knappt sex procent. I antal räknat är det numera sex gånger fler inresande utbytesstudenter från Asien än i mitten av nittioalet.

De enskilt största länderna var Tyskland, Frankrike, Spanien, Finland och Nederländerna. Mer än hälften av de inresande utbytesstudenterna kom från dessa fem länder.

En majoritet av de inresande utbytesstudenterna är unga, närmare 90 procent är under 25 år, och de är väsentligt yngre än de inresande studenter som studerar i Sverige på egen hand. Andelen kvinnor bland utbytesstudenterna är något högre än andelen män, 52 respektive 48 procent, men skillnaden är betydligt mindre än bland samtliga studerande i Sverige.

Så gott som alla utbytesstudenter läser kortare fristående kurser, framför allt inom juridik och samhällsvetenskap samt humaniora (språk) och teologi. Två av tre inresande utbytesstudenter läste inom dessa ämnesområden.

Ökad mobilitet vid tekniska utbildningar

Under senare år är det framför allt studentmobiliteten till Sverige som ökat, i synnerhet till universitet och högskolor med teknisk inriktning.

Under läsåret 2005/06 var hela antalet studenter vid universitet och högskolor i Sverige 389 000. Av dessa var omkring 25 500 utländska studenter som kommit till Sverige för att studera en tid. Drygt 7 000 var svenska studenter som under läsåret också studerade en tid utomlands.

Inresande studenter och studenter som var utresande samma läsår som de studerade vid ett lärosäte i Sverige kan med ett samlingsnamn kallas för mobila studenter. Flest mobila studenter hade Lunds universitet, knappt 4 000. Därefter kommer i fallande ordning Kungl. Tekniska högskolan, Uppsala universitet, Göteborgs universitet, Stockholms universitet och Linköpings universitet med mellan 2 000 och 3 200 mobila studenter vardera.

Totalt utgjorde de inresande och utresande studenterna 8,3 procent av samtliga studenter i Sverige 2005/06. Denna

andel mobila studenter kan användas som ett samlat mått på studentmobiliteten (mobilitetsindex) inte bara för hela riket utan även per lärosäte. Relativt sett är mobiliteten högst vid Handelshögskolan i Stockholm. Lärosätets mobilitetsindex var 21 procent läsåret 2005/06.

Vid ytterligare tio lärosäten var mobilitetsindexet tio procent eller högre. Av dessa är tre konstnärliga högskolor och tre högskolor med teknisk inriktning. Dels ger dessa lärosäten utbildningar inom ämnesområden där en hög andel av de examinerade har studerat utomlands, dels har lärosätena en hög andel inresande studenter.

Lärosäten som nästan enbart ger utbildning inom undervisnings- eller vård- och omsorgsområdet tillhör den grupp av lärosäten som har lägst mobilitetsindex. Dessa lärosäten ger utbildningar med låg andel examinerade som studerat utomlands.

Sammantaget tyder detta på att skillnaderna mellan lärosätenas mobilitetsindex till stor del beror på skillnader i lärosätenas utbildningsutbud.

Över tid skiljer sig mobilitetsindexets utveckling åt mellan lärosätena. Några har samma mobilitetsindex 2005/06 som fem år tidigare, men de flesta har numera ett högre index. Det beror framför allt på att antalet inresande studenter ökat kraftigt. Det gäller bland annat flera universitet och högskolor med teknisk inriktning, som i takt med att svenskars intresse för tekniska utbildningar minskar, i allt högre grad rekryterar studenter från utlandet. Vid exempelvis Kungl. Tekniska högskolan är numera mer än 15 procent av studenterna inresande studenter, det vill säga nästan var sjätte student vid lärosätet är en inresande student.

Mobilitetsindexet för riket har sedan 2001/02 ökat från 5,8 procent till 8,3 procent 2005/06, samtidigt som det totala antalet studenter ökat med 35 000.

Många svenska universitet och högskolor har således ökat sin rekrytering av studenter från andra länder och numera är var femtonde student i Sverige en inresande student.

(För mer information, se Högskoleverkets rapport *Studentmobilitet – högskolestuderandes internationella rörlighet*, 2007:09 R.) ■